

Justitsministeriet

Dato: 16. februar 2009

Dok.: CKV/41088

Sagnr.: 2009-3061/1-0054

Udkast til tale til brug for mødet den 19. februar 2009 i Folketingets Retsudvalg og mødet den 20. februar 2009 i Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26.-27. februar 2009

Torsdag og fredag i næste uge afholdes det første rådsmøde om retlige og indre anliggender under det tjekkiske formandskab.

Udvalget har modtaget et samlenotat om de væsentligste sager på rådsmødet, og som det fremgår, er det denne gang tale om forholdsvis få sager inden for mit ansvarsområde.

Indledningsvis kan jeg oplyse, at punkt 6 om direktivet om skibsforurening forelægges med henblik på forhandlingsoplæg. De øvrige sager forelægges til orientering.

Jeg vil i det følgende koncentrere mig om de væsentligste af sagerne, men udvalget er naturligvis velkommen til og så at spørge til de sager, som jeg ikke selv nævner.

[Skibsforening]

Den første sag, som jeg vil komme ind på, er dagsordenens **punkt 6** om forslaget til direktiv om skibsforening, der som nævnt forelægges med henblik på forhandlingsoplæg.

Direktivforslaget er fremsat som opfølgning på EF-domstolens dom fra efteråret 2007, der annullerede rammeafgørelsen om skibsforening. Med forslaget lægges der op til at flytte visse dele af den annullerede rammeafgørelse over i direktivet om skibsforening.

Sagen blev senest forelagt for udvalget forud for rådsmødet om retlige og indre anliggender i juni sidste år.

Siden da er der på arbejdsgruppeniveau opnået enighed om forslaget, og det tidligere franske formandskab og nu det tjekkiske formandskab har derfor haft drøftelser med Europa-Parlamentet med henblik på at nå til enighed om forslaget.

Under drøftelserne med parlamentet er der fremkommet nogle ændringsforslag. Jeg kan herom henvide til samlenotatet, side 35 og 36. Ændringsforslagene vurderes umiddelbart ikke at kunne samle støtte i Rådet, men det kan naturligvis ikke udelukkes, at medlemsstaterne i sidste ende vil være parat til at acceptere et eller flere af ændringsforslagene som led i et kompromis med Europa-Parlamentet.

Jeg vil i den forbindelse gerne nævne, at det fortsat er vores opfattelse, at direktivforslaget ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser og heller ikke giver problemer i forhold til den grænsedragning, som domstolen har foretaget mellem søjle 1 og søjle 3. Det gælder, uanset om ændringsforslagene fra parlamentet måtte blive medtaget.

På rådsmødet vil formandskabet orientere om drøftelserne med Europa-Parlamentet. Som det ser ud nu, er det vurderingen, at der inden længe kan indgås en førstebehandlingsaftale med parlamentet, og at direktivet derfor meget snart vil være klar til vedtagelse.

I det lys er det forventningen, at formandskabet vil lægge op til politisk enighed om direktivet.

Det vil vi fra dansk side tilslutte os. Danmark vil herefter kunne medvirke til, at medlemsstaterne på et kommende møde i Coreper tilslutter sig et udkast til førstebehandlingsaftale med parlamentet og efterfølgende formel vedtagelse i Rådet. Vi vil samtidig være parate til at acceptere eventuelle ændringsforslag, der ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser.

[Jurisdiktionskonflikter]

Jeg vil herefter vende mig mod dagsordenens **punkt 2** om udkastet til rammeafgørelse om jurisdiktionskonflikter.

Forslaget har til formål at indføre et system for håndteringen af konflikter mellem medlemsstater, som har straffemyndighed i forhold til den samme konkrete lovovertrædelse – dvs. kompetence til at indlede en straffesag.

Forslaget indeholder bl.a. regler om pligt til at udveksle oplysninger om verserende straffesager og regler om, hvordan eventuelle jurisdiktionskonflikter kan løses.

Det er vigtigt at understrege, at forslaget ikke har til formål at harmonisere medlemsstaternes nationale regler om straffemyndighed. Endvidere bliver en medlemsstat ikke forpligtet til at overføre retsforfølgningen til en anden medlemsstat eller til at overtage retsforfølgningen fra en anden medlemsstat.

Forslaget drøftes fortsat på arbejdsgruppeniveau. Forandskabet har dog fundet det hensigtsmæssigt, at Rådet allerede nu fastlægger nogle hovedlinjer vedrørende anvendelsesområdet og måden, hvorpå medlemsstaterne skal kontakte hinanden, hvis der opstår en jurisdiktionskonflikt.

Formandskabet ønsker således tilslutning til, at forslaget kun skal omfatte sager, hvor der er grund til at være opmærksom på det såkaldte *ne bis in idem*-princip, dvs. princippet om, at en person ikke må retsforfølges to gange for samme forbrydelse.

Formandskabet ønsker endvidere tilslutning til, at kontakten mellem medlemsstaterne kan ske uformelt og direkte mellem de kompetente myndigheder – altså uden særlige formkrav og uden nødvendige og forsinkende mellemlid.

Fra dansk side støtter vi, at der alene indføres pligt til at kontakte andre medlemsstater i de tilfælde, hvor der kan være risiko for, at en person retsforfølges flere gange for samme forbrydelse. Som udgangspunkt vil en sådan dobbelt retsforfølgning stride mod *ne bis in idem*-princippet, og det giver derfor god mening, at medlemsstaterne i sådanne tilfælde forpligtes til at tale sammen for at afklare, hvor en straffesag mest hensigtsmæssigt gennemføres.

Det ligger også i fin tråd med dansk holdning, at kontakten sker uformelt og direkte mellem de myndigheder, der er kompetente til at løse jurisdiktionskonflikter. I nogle medlemsstater vil det kunne være en lokal undersøgelsesdommer, mens det i andre medlemsstater eksempelvis vil kunne være en regional anklager eller et justitsministerium.

Som nævnt skal Rådet i denne omgang kun drøfte visse hovedlinjer. Jeg vil derfor ikke i dag komme nærmere ind på forslagetts øvrige elementer, der navnlig angår muligheden for at inddrage Eurojust ved løsningen af jurisdiktionskonflikter.

[EU-Japan]

Dagsordenens **punkt 3** angår et forslag om, at Rådet be- myndiger formandskabet til at indlede forhandlinger mellem EU og Japan om en retshjælpsaftale på det strafferet- lige område. Det er Japan, som gennem længere tid har udtrykt ønske om en sådan aftale.

Jeg tror, at det er rigtigst af mig ikke at gå nærmere ind i detaljerne i mandatudkastet, da medlemsstaterne jo ikke på forhånd bør afsløre deres positioner i forhold til, hvor langt man er villig til at gå i forhandlingerne med Japan.

Men jeg kan sige så meget, at mandatudkastet tager udgangspunkt i retshjælpsaftalen mellem EU og USA. Og det fremhæves bl.a. som noget helt centralt, at en retshjælpsaftale skal indeholde de nødvendige garantier vedrørende menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder navnlig i forbindelse med spørgsmålet om dødsstraf, som stadig er en del af japansk ret.

Fra dansk side støtter vi, at EU nu indleder forhandlinger med Japan, så medlemsstaterne kan få et mere ensartet grundlag for at behandle sager om retshjælp i straffesager i forhold til Japan.

[Europols direktør]

Herudover vil jeg kort nævne dagsordenens **punkt 4** om udnævnelse af ny direktør for Europol. Sagen er beskrevet nærmere i samlenotatet, side 26, hvortil jeg kan henvise.

Som det fremgår af samlenotatet, udløber den nuværende direktørs embedsperiode til april, og der skal derfor udpeges en ny direktør.

Formandskabet har lagt op til at drøfte sagen under frokosten torsdag, og det er håbet, at Rådet hurtigt kan samles om en kandidat. Det kan vi fra dansk side naturligvis kun støtte, så Europol ikke kommer til at stå uden direktør fra april.

Jeg håber i øvrigt på udvalgets forståelse for, at jeg ikke i dag kan komme nærmere ind på de enkelte kandidaters forhold. Det skylder man efter min opfattelse både den kandidat, som vælges, og de kandidater, som ikke vælges.

[SIS II]

Den sidste sag, som jeg vil nævne, er **punkt 5** om SIS II – altså anden generation af Schengen-informationssystemet.

Punktet er sat på dagsordenen for mødet i de blandede udvalg med Norge, Island, Schweiz og Liechtenstein, der finder sted i tilknytning til rådsmødet.

Det er jo en sag, som har været forelagt for udvalget flere gange, senest forud for rådsmødet om retlige og indre anliggender i november måned.

Som det fremgår af det oversendte samlenotat, vil forandskabet orientere om status for arbejdet med SIS II, og der i den forbindelse lagt op til vedtagelse af nogle rådskonklusioner om den videre proces med projektet.

Som udvalget tidligere er blevet orienteret om, har arbejdet med at udvikle anden generation af Schengen-informationssystemet været præget af en række tekniske vanskeligheder.

Da Rådet drøftede sagen i november, var det forventningen, at overgangen til SIS II kunne finde sted i september i år. Sagen er efterfølgende blevet drøftet på et uformelt rådsmøde i januar måned, og det står nu klart, at tidsplanen ikke kan overholdes.

På den baggrund lægger formandskabet nu op til, at Kommissionen skal gennemføre en tilbundsående analyse af problemerne og af de mulige løsninger. Analysen skal være klar senest til maj, så Rådet herefter hurtigt kan træffe beslutning om den videre proces.

Fra dansk side støtter vi, at fokus på problemerne fastholdes og søges løst hurtigst muligt. Og der skal ikke være tvivl om, at vi fortsat ser SIS II som det endelige mål.

Vi vil i øvrigt naturligvis følge sagen ganske nøje, og det er utvivlsomt ikke sidste gang, at udvalget kommer til at høre om SIS II-projektet.

Tak.